

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 112/21
Luksemburg, 22 czerwca 2021 r.

Wyrok w sprawie C-872/19 P
Wenezuela/Rada

Wenezuela ma legitymację procesową czynną do zaskarżenia rozporządzenia wprowadzającego wobec niej środki ograniczające

Trybunał uchylił wyrok Sądu, który orzekł inaczej, i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w celu wydania orzeczenia co do istoty w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności

W związku z pogarszającą się sytuacją w zakresie praw człowieka, praworządności i demokracji w Wenezueli Rada Unii Europejskiej przyjęła w 2017 r. środki ograniczające wobec Boliwariańskiej Republiki Wenezueli („Wenezuela”). Artykuły 2, 3, 6 i 7 rozporządzenia 2017/2063¹ ustanawiały między innymi zakaz sprzedaży lub dostaw – na rzecz jakiegokolwiek osoby fizycznej lub prawnej, podmiotu lub organu w Wenezueli – sprzętu wojskowego oraz związanych z nim technologii, które mogą być używane do wewnętrznych represji, a także zakaz świadczenia na rzecz tych samych osób fizycznych lub prawnych, podmiotów i organów w Wenezueli usług finansowych, technicznych lub usług innego rodzaju związanych z tym sprzętem.

Dnia 6 lutego 2018 r. Wenezuela wniosła skargę o stwierdzenie nieważności rozporządzenia 2017/2063 w zakresie, w jakim dotyczą jej jego przepisy. Następnie dostosowała ona swoją skargę, tak aby objęła ona również decyzję 2018/1656 i rozporządzenie wykonawcze 2018/1653², – akty, na mocy których Rada przedłużyła stosowanie przyjętych środków ograniczających. Wyrokiem z dnia 20 września 2019 r. Sąd Unii Europejskiej odrzucił tę skargę jako niedopuszczalną ze względu na to, że sporne przepisy nie dotyczyły bezpośrednio sytuacji prawnej Wenezueli³.

Trybunał, do którego Wenezuela wniosła odwołanie, orzekł w przedmiocie stosowania kryteriów dopuszczalności ustanowionych w art. 263 akapit czwarty TFUE w ramach skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez państwo trzecie w odniesieniu do środków ograniczających przyjętych przez Radę w świetle sytuacji w tym państwie. Uchylił on wyrok Sądu w zakresie, w jakim Sąd uznał w nim za niedopuszczalną skargę Wenezueli o stwierdzenie nieważności art. 2, 3, 6 i 7 rozporządzenia 2017/2063, oraz przekazał sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania co do istoty.

Ocena Trybunału

Na wstępie Trybunał stwierdził, że ponieważ odwołanie Wenezueli nie dotyczy tej części zaskarżonego wyroku, w której stwierdzono niedopuszczalność wniesionej przez to państwo trzecie skargi o stwierdzenie nieważności rozporządzenia wykonawczego 2018/1653 oraz decyzji 2018/1656, Sąd prawomocnie rozstrzygnął tę kwestię. Trybunał przypomniał następnie, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem może on w razie potrzeby z urzędu rozważyć zarzut dotyczący bezwzględnej przeszkody procesowej polegającej na niespełnieniu przesłanek dopuszczalności określonych w art. 263 TFUE.

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/2063 z dnia 13 listopada 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli (Dz.U. 2017, L 295, s. 21).

² Decyzja Rady (WPZiB) 2018/1656 z dnia 6 listopada 2018 r. zmieniająca decyzję (WPZiB) 2017/2074 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli (Dz.U. 2017, L 295, s. 21) oraz rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2018/1653 z dnia 6 listopada 2018 r. wykonujące rozporządzenie (UE) 2017/2063 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli (Dz.U. 2018, L 276, s. 1).

³ Wyrok z dnia 20 września 2019 r., Wenezuela/Rada, [T-65/18](#).

W omawianym przypadku **podniósł on z urzędu kwestię, czy Wenezuelę należy uznać za „osobę prawną” w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE.** W tym względzie Trybunał zauważył, że z postanowienia tego nie wynika, by niektóre kategorie osób prawnych nie mogły powoływać się na przewidzianą w tym artykule możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności. Ponadto z jego wcześniejszego orzecznictwa nie wynika również, że użyte w art. 263 akapit czwarty TFUE pojęcie „osoby prawnej” należy interpretować w sposób zawężający. Trybunał podkreślił następnie, że zasada, zgodnie z którą Unia opiera się w szczególności na wartościach państwa prawnego, wynika zarówno z art. 2 TUE, jak i z art. 21 TUE, do którego odsyła art. 23 TUE dotyczący WPZiB. W tych okolicznościach Trybunał orzekł, że zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE interpretowanym w świetle zasad skutecznej kontroli sądowej i państwa prawnego **państwo trzecie powinno mieć legitymację procesową czynną jako „osoba prawna” w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE, jeżeli spełnione są pozostałe przesłanki przewidziane w tym postanowieniu.** Wyjaśnił on w tym względzie, że **sposzczywający na Unii obowiązek w zakresie czuwania nad poszanowaniem zasady państwa prawnego nie jest uzależniony od przesłanki wzajemności.** **W związku z tym Wenezuelę, jako państwo posiadające międzynarodową osobowość prawną, należy uznać za „osobę prawną” w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE.**

Następnie Trybunał orzekł, że **Sąd naruszył prawo, stwierdzając, iż rozpatrywane środki ograniczające nie wywierają bezpośrednich skutków w odniesieniu do sytuacji prawnej Wenezueli.** W tym względzie orzekł on, że rozpatrywane środki ograniczające zostały przyjęte wobec Wenezueli. W istocie nałożenie na unijne podmioty gospodarcze zakazu przeprowadzania niektórych transakcji sprowadza się do zakazania Wenezueli przeprowadzania z nimi takich transakcji. Ponadto, ponieważ wejście w życie rozporządzenia 2017/2063 skutkowało natychmiastowym i automatycznym zastosowaniem zakazów ustanowionych w art. 2, 3, 6 i 7 tego rozporządzenia, zakazy te uniemożliwiały Wenezueli zaopatrywanie się w wiele produktów i usług. Trybunał wywnioskował z tego, że przepisy te wywierają bezpośredni wpływ na sytuację prawną tego państwa. Podniósł on w tym względzie, że dokonywanie rozróżnienia w zależności od tego, czy transakcje handlowe tego państwa wchodzą w zakres czynności z zakresu zarządzania (*iure gestionis*), czy też czynności władzy publicznej (*iure imperii*) nie jest konieczne. Podobnie Trybunał stwierdził, że okoliczność, iż rozpatrywane środki ograniczające nie stanowią bezwzględnej przeszkody w zaopatrywaniu się przez Wenezuelę w odnośne towary i usługi, jest w tym względzie bez znaczenia.

Następnie **Trybunał orzekł co do istoty w przedmiocie pozostałych podstaw niedopuszczalności podniesionych pierwotnie przez Radę przed Sądem.** W odniesieniu do podstawy dotyczącej braku interesu prawnego Wenezueli, Trybunał stwierdził, że ponieważ zakazy ustanowione w art. 2, 3, 6 i 7 rozporządzenia 2017/2063 mogą godzić w interesy, w szczególności gospodarcze, Wenezueli, stwierdzenie nieważności tych przepisów może samo w sobie przynieść jej korzyść. W odniesieniu do podstawy opartej na okoliczności, że sporne przepisy nie dotyczą bezpośrednio Wenezueli, Trybunał stwierdził, że zakazy ustanowione w rozpatrywanych przepisach rozporządzenia 2017/2063 mają zastosowanie, przy czym adresatom zobowiązanym do ich wykonania nie pozostawia się zakresu uznania oraz nie ma konieczności przyjmowania środków wykonawczych. W zakresie, w jakim Trybunał stwierdził już, że przepisy te wywierają skutki w odniesieniu do sytuacji prawnej Wenezueli, nie uwzględnił on tej podstawy.

Wreszcie Trybunał wskazał, że **rozporządzenie 2017/2063 stanowi „akt regulacyjny” w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Ponieważ zakwestionowane przez Wenezuelę przepisy tego rozporządzenia nie wymagają ponadto środków wykonawczych, Trybunał stwierdził, że to państwo trzecie ma legitymację procesową czynną do ich zaskarżenia na podstawie owego postanowienia, bez konieczności wykazania, iż wspomniane przepisy dotyczą go indywidualnie.**

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu.

W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.